

LÄNSRÄTTEN
I VÄSTERBOTTENS LÄN

DOM
2009-09-07

Meddelad i
Umeå

Föredraganden Kristin Persson

Mål nr
1094-09 E
Kansli 3

SÖKANDE

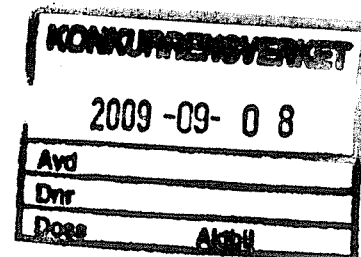
K-G:s Hemservice AB, 556670-8995
Bångvägen 28
921 32 Lycksele

MOTPART

Lycksele kommun
921 81 Lycksele

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Länsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Dok.Id 46842

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: lansrattenivasterbotten@dom.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Lycksele kommun (kommunen) har infordrat anbud på leverans och montering av köksutrustning till Grubbskolans mottagningskök och beslutade den 16 juni 2009 att anta det anbud som lämnats av Ki Kök AB.

KG:s Hemservice AB (Bolaget) yrkar i länsrätten att upphandlingen ska göras om alternativt att Bolaget tillerkänns ersättning med 58 600 kr exklusive moms för nedlagd tid och arbete med offert, överklagan, skrivelse, m.m.

Kommunen bestrider bifall till Bolagets ansökan.

Genom interimistiskt beslut den 10 augusti 2009 har länsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En offentlig upphandling enligt 15 kap. LOU ska göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande (15 kap. 3 § första stycket LOU). – Vid förenklat förfarande ska den upphandlande myndigheten begära anbud genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig, eller genom annons i annan form som möjliggör effektiv konkurrens (15 kap. 4 § LOU). – Vid tillämpning av urvalsförfarande ska den upphandlande myndigheten publicera en ansökningsinbjudan genom annons i en elektronisk databas, som är allmänt tillgänglig (15 kap. 6 § första stycket LOU). –

Anbudssökande och anbudsgivande ska ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbudsansökningar får dock aldrig vara kortare än tio dagar från den dag då ansökningsinbjudan blev publicerad enligt 6 §. (15 kap. 9 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU)

UTREDNINGEN

I en förfrågan av Lycksele kommun den 1 juni 2009 anges bl.a. följande. På uppdrag av samhällsbyggnadsförvaltningen efterfrågas offert på leverans och montering av köksutrustning enligt bifogad specifikation till Grubbskolans mottagningskök i Lycksele. Specifikation för efterfrågade produkter återfinns i bilaga ”Arbetsbeskrivning”. Offert får lämnas på motsvarande produkter, bifoga utförlig information om alternativa produkter i förekommande fall. – Offert ska vara kommunen till handa senast 12 juni 2006. Pris ska vara angivet som nettopris.

Av Lycksele kommuns dokument ”Utvärdering” den 16 juni 2009 framgår i huvudsak följande. Anbud har infordrats via riktad förfrågan till tre leverantörer. Kommunen har fått två svar innehållande tre alternativ. Inkomna anbud har bedömts utifrån produktkvalitet, genomförandeplan och pris där produktkvalitet givits större vikt än genomförandeplan, som i sin tur givits större vikt än pris.

	Summa	Timkostnad	Mtrl	Reservationer
Anbud 1 Ki Kök AB	420 950 kr	0 kr	0 %	Inga
Anbud 2 KG.s Hemservice AB	470 520 kr	490 kr	15 %	Diskmaskin v. 36
Anbud 3 KG.S Hemservice AB	503 720 kr	490 kr	15 %	Diskmaskin v. 36

Produktkvalitet bedöms vara likvärdig eller med mycket liten skillnad till förmån för anbudsgivare 2. Anbudsgivare 1 bedöms ha lämnat en genomförandeplan som mycket väl överensstämmer med kommunens krav och önskemål, dessutom har anbudsgivare 1 inkommit med en uppställningsritning som markant underlättar genomförandet. Anbudsgivare 2 har reserverat sig mot tidsplanen vilket kommer att innebära försenad driftsstart. Anbudsgivare 1 har det klart lägsta priset. Med hänsyn till samtliga på förhand angivna kriterier bedöms anbud 1 vara det totalekonomiskt mest fördelaktiga. Anbudsgivare 1, Ki Kök AB, antas som leverantör till anbudssumman 420 950 kr, exklusive moms.

PARTERNAS ANFÖRANDEN

Bolaget anför bl.a. följande. Den ifrågavarande upphandlingen annonserades inte utan Bolaget fick ett ofrankerat kuvert i brevlådan efter flertalet påstötningar. En tiodagars tidsfrist för att svara på en upphandling anses inom denna bransch som löjlig. Dessutom är förfrågan sent ställd och leveranstiden gäller sommartid. Bolagets konkurrent blev guiden för förfrågningsunderlaget, långt innan Bolaget erhöll förfrågan. Enligt förfrågningsunderlaget var kvaliteten viktigast och tjänstemännen på kommunen har inte kompetens att avgöra vilken offert som var bäst. Kommunen har inte heller skrivit hur man kommit fram till det beslut som togs.

Kommunen anför bl.a. följande. Kommunens upphandlingspolicy föreskriver att kommunen ska annonsera upphandlingen offentligt om det totala värdet av kontraktet bedöms överstiga 230 000 kr. Till följd av en sent tillkommande del av kontraktet överskreds den föreskrivna summan ordentligt, vilket kommunen inte heller motsäger. Däremot har tre leverantörer tillfrågats i enlighet med policyn och alla har fått samma förutsättningar att utgå ifrån. Vad beträffar påstötningar från Bolaget så kan inte kommunen lämna ifrån sig handlingar förrän de är producerade, vilket också Bo-

laget fått förklarat för sig. Av 15 kap. 9 § LOU framgår att anbudssökande och anbudsgivare ska ges skälig tid att komma in med ansökningar respektive anbud. Tiden för att komma in med anbud får dock aldrig vara kortare än 10 dagar. I förfrågan har efterfrågade produkter (eller motsvarande) specificerats vilket rimligtvis borde ha underlättat framtagandet av anbudet avsevärt, varför 10 dagar bedömdes vara skälig tid för att inkomma med anbud. Vad beträffar leveranstid verkar detta bara gälla för vissa leverantörer då vinnande anbud inte reserverat sig för detta. Vinnande anbudsgivare har en aktiv säljorganisation som ofta besöker tillagnings- och mottagningskök i hela länet för att presentera nya produkter och planeringslösningar. Vid ett sådant tillfälle har anbudsgivaren lämnat ett prispförslag på ny utrustning till berört mottagningskök på Grubbskolan och kommunen har använt den specifikation som underlag för förfrågan då kökspersonalen varit positiv till lösningen. Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ”genom besök på plats skall förvissa sig om de förhållanden som råder i berörda lokaler” vilket torde ha gett alla anbudsgivare en rimlig chans att räkna på anbudet utifrån liknande förutsättningar.

Bolaget anför bl.a. följande. Kommunen borde ha insett på ett tidigt stadium att gränsvärdet skulle överskridas betydligt eftersom konkurrenten enligt kommunens utsago lämnat pris tidigare. Det är inte de första maskinerna som kommunen köper och de har således handlingar där priser från tidigare offerter finns. Kommunen har tolkat LOU som att tio dagar är den kortaste tidsfrist de kan åberopa i en upphandling. Enligt bolagets tolkning av LOU så gäller tiodagarsregeln endast vid selektivt förfarande. Då en aktiv säljare från konkurrenten gett ett pris på efterfrågade produkter i ett tidigare skede och detta använts i utskickad förfrågan, utan att Bolaget tillfrågats eller inbjudits, har likabehandlingsprincipen åsidosatts. Att en konkurrent lämnat pris innan förfrågan ens kommit till Bolagets kännedom är även det i strid med likabehandlingsprincipen. – Kommunen anser att den specifikation som finns i förfrågningsunderlaget skulle underlätta för Bola-

get som anbudslämnare. Någon sådan lättnad kan Bolaget inte se eftersom Bolaget inte säljer Electrolux. Upphandlingen har förhalats av kommunen eftersom Bolaget fått reda på att köket skulle bytas redan hösten 2008 och förfrågan kom först den 1 juni 2009 efter flera påstötningar tidigare under våren 2009. Bolaget har ett ersättningsanspråk för nedlagd tid och arbete med offert, överklagan, skrivelser, m.m. med en summa om 58 600 kr exklusive moms.

Kommunen anför bl.a. följande. Förvisso har tröskelvärdet för när kommunen, enligt sin egen upphandlingspolicy, ska annonsera om upphandlingen överskridits. Detta bör dock inte innebära att upphandlingen ska göras om, eftersom Bolaget fått förfrågan samtidigt som det vinnande anbudet, Ki Kök AB, och således inte missgynnats eller lidit ekonomisk skada av tillvägagångssättet. 15 kap. i LOU bör rimligtvis vara tillämpligt, inte selektivt förfarande som beskrivs i 4 kap. LOU. Anbudsgivarna har givits skälig tid att lämna anbud på efterfrågade produkter och de har således inte lidit ekonomisk skada genom tillvägagångssättet. Att företag via en aktiv säljorganisation lämnar prisuppgifter på alternativa lösningar till kommunens befintliga lösningar utan att kommunen efterfrågat uppgifterna sker ständigt. Vinnande anbudsgivare har en aktiv säljorganisation som ofta besöker tillagnings- och mottagningskök i hela länet för att presentera nya produkter och planeringslösningar. Vid ett sådant tillfälle har anbudsgivaren lämnat ett prisförslag på ny utrustning till berört mottagningskök på Grubbskolan och kommunen har använd den specifikationen som underlag för förfrågan då kökspersonalen varit positiv till lösningen. Att kommunen, efter samråd med berörd verksamhet, använt en sådan prisuppgift innebär inte ett åsidosättande av likabehandlingsprincipen. Eftersom berörd personal uttryckt sig positivt till den presenterade lösningen skulle det ha inneburit en oskälig teknisk och ekonomisk olägenhet att utforma förfrågan på annat sätt än vad som gjorts i innevarande fall. Att Bolaget hävdar att man inte säljer Electrolux-maskiner är ovidkommande. I produktspecifikationen

till förfrågan anges tydligt att motsvarande produkter av annat märke får offereras. Dessutom har kommunen och andra kunder tidigare kunnat köpa Electrolux-maskiner av Bolaget.

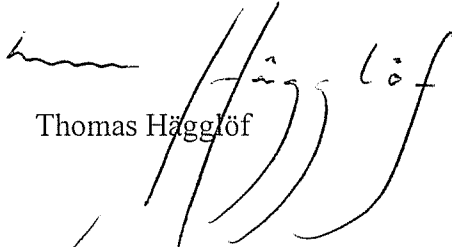
DOMSKÄL

Bolaget har gjort gällande att kommunen genomfört sin upphandling utan föregående annonsering och därför handlat i strid med bestämmelserna i LOU. – Länsrätten konstaterar att utredningen ger stöd för att kommunens upphandling inte föregåtts av sådan annonsering som krävs enligt LOU. Kommunen har istället per brev den 1 juni 2009 inbjudit tre leverantörer, däribland Bolaget, att inkomma med anbud senast den 12 juni 2009. Detta innebär att kommunen, oavsett om kommunen avsett att genomföra upphandlingen som förenklat förfarande eller som urvalsförfarande, handlat i strid med bestämmelserna i LOU. En förutsättning för att åtgärder enligt LOU ska bli aktuella är emellertid att det kan konstateras att Bolaget har lidit skada eller kan komma att lida skada på grund av att upphandlingsförfarandet varit felaktigt. I detta fall konstaterar länsrätten att Bolaget trots saknaden av annonsering blivit inbjuden att lämna anbud. I denna del kan det därför inte anses ha framkommit att kommunens felaktiga upphandling medfört att Bolaget har lidit eller kunnat komma att lida skada.

Bolaget har emellertid även anfört att upphandlingen genomförts i strid med LOU då tidsfristen för att lämna anbud varit för kort. – Länsrätten konstaterar att anbudssökande och anbudsgivande i förvarande fall ska ges skälig tid för att komma in med anbud. Kommunen har bestämt tidsfristen till tio dagar. Fråga är om den tidsfristen är skälig. Länsrätten noterar att det i och för sig inte är fråga om en särskilt omfattande eller besvärlig upphandling. Det måste dock bl.a. beaktas att kommunen, genom att använda en tidigare offert från den anbudsgivare vars anbud vunnit upphandlingen som förlaga till förfrågningsunderlaget, gett denna anbudsgivare en klar

tidsmässig fördel jämfört med övriga anbudsgivare. Länsrätten anser därför sammantaget att den av kommunen bestämda tidsfristen inte framstår som skälig samt att kommunens agerande, som inneburit en betydelsefull fördel för den vinnande anbudsgivaren, står i strid med likabehandlingsprincipen. På grund av det anförda finner länsrätten att kommunen vid upphandlingen handlat i strid med bestämmelserna i LOU och att detta har medfört att Bolaget lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför grund för att besluta om åtgärder enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU. Länsrätten finner härvid att upphandlingen ska göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1c)

Thomas Hägglöf